

Predstavka Zemaljskog Odbora na Vlasti o namjerama da se riješi pitanje pripadnosti Dalmacije.

Presvijetli gospodin saborski predsjednik Dr. Vicko Ivčević, predao je u četvrtak u ime Zemaljskog odbora P. P. gospodinu namjesniku grofu Attems predstavljujući, s obzirom na glasove i znakove, da se u mierodavnim krugovima namjerava konačno riješiti, uz neka druga pitanja, i ono pripadnosti kraljevine Dalmacije. Zemaljski Odbor, kao predstavnik sabora Kraljevine Dalmacije i kao tumač narodnih osjećaja i misli, očituje da se o sudbini kraljevine Dalmacije ne smiju stvarati nikakve odluke a da njezino ustavno zastupstvo ne bude saslušano i privolu izjavilo. — Gospodin saborski predsjednik je zamolio, da se ova predstavka donese do Previšnjeg znanja.

Bilježnici.

Bilježnik gosp. Mate Adam danom 30. o. m. prestaje uređivati u Metkoviću a 1. srpnja započeti će svoje uređivanje u Šibeniku.

Novoimenovani bilježnik Dr. Ardoje Jovović u Koturu položio je dne 3. o. m. bilježničku zakletvu.

Primanje obveznica 8. ratnog zajma na mjesto isplate pri prodaji predmeta demobilizacije.

Povodom demobilizacije iz rata prodat će se u cijeloj monarhiji predmeti vojničke uprave, koji nisu više potrebni za vojne svrhe.

Radi se o svakovrsnim životinjama, prevoznim sredstvima (kočije, kola, brodovi, automobili, materijali poljskih željeznica), sebilima, poljodjelskim strojevima, sudovima za kućanstvo i kuhinje, pokrivačima, konopima, kovinama, živežu i t. d.

U opće radi se o predmetima, koji su nužno potrebni u najširim slojevima pučanstva, a osobito poljoprivrednom pučanstvu i nabava kojih na drugi način u prvom godinama iz rata u opće neće biti moguća ili samo uz velike cijene.

Kako pripisuje ministarstvo financija, pri prodaji takovih predmeta primat će se obveznice 8. ratnog zajma uz cijenu potpisivanja. Osobito će se uzeti u obzir oni kupci, koji budu uplatili 8. ratni zajam.

Izbor novog Provincijala Dominikanskog Reda.

Dne 15. tek. OO. Dominikanci imali su u Dubrovniku izborni kapitul, na komu bio je izabran Provincijalom veleb. o. Angjelko Orlandini, prijor Splitskog samostana.

Poštske vijesti.

Obustavljeno je šiljanje ogleda robe za poljske poštanske urede: 365, 369, 379, 386, 391, 407, 421, 424, 613, 627.

Obustavljen je poljski i poštanski privatni paketni saobraćaj za poljske poštanske urede: 120, 260, 290, 298, 369, 379, 386, 391, 402, 407, 419, 421, 424, 425, 435, 613, 627.

Nabava benzina u poljodjelske svrhe.

Gospodarsko Udruženje u Zadru javlja: Ministarstvo poljodjelstva i ove će godine dati tekućeg gorivog materijala u gospodarske svrhe (za vršilice, motorne plugove i ostale potrebe) i to: teškog benzina 0.745, mješanog (0.760—0.770) i benzol sa petrolbenzinom miješano.

Na c. k. poglavarstvima dobiju se tiskane molbe (formulari), ispunje se i dažu od općine potvrditi, te poslati ili izravno c. k. ministarstvu poljodjelstva ili preko Gospodarskog Udruženja u Zadru, ali odmah.

Slador za ukuhavanje voća.

Neovisno od akcije za doznačavanje sladora za ukuhavanje voća u privatnim kućanstvima, c. k. uređ za pučku prehranu stavio je na raspolaganje namješništva dalju količinu sladora od 5 vagona, koju je namješništvo razdijelilo ovako:

I. Ispostavi zadrugnog saveza u Zadru: za pol. kotar Benkovic 20 kv., Zadar 60 kv.

II. Okružnoj opskrbenoj poslovnici u Šibeniku: za pol. kotar Šibenik 50 kv., Knin 25 kv.

III. Okružnoj opskrbenoj poslovnici u Dubrovniku: za pol. kotar Dubrovnik 50 kv.

IV. Okružnoj opskrbenoj poslovnici u Ercegovom: za pol. kotar Ercegovci 40 kv.

V. Zadrugnom savezu u Splitu: za pol. kotar Split 70 kv., Sinj 25 kv., Imotski 20 kv., Makarska 30 kv., Supetar 30 kv., Korčula 30 kv., Hvar 25 kv., Metković 25 kv. Ukupno 500 kvintala.

Taj je šećer određen za ukuhavanje onog voća, koje ne može bit priregjeno od obrtnih podhvata, bilo radi dalečine bilo radi malenih količina.

Prama tome u prvom redu imaju se uzeti u obzir manji proizvođači voća.

S obzirom na sasna ograničene količike sladora, doznačavanje može da slijedi samo u slučajevima vriednoim osobita obzira, a osim toga u svakom se slučaju ima osigurati, da će se upotrebiti slador za ukuhavanje voća vlastitog proizvođača.

Vlasnicima voća ne smije se doznačiti više od 10 kg. sladora. Veća se količina može doznačiti, samo ako je to bezdvojbno dokazano količinom voća sabranog ili koje se ima pobrali (broj stabala itd.) Doznačavanje ovog sladora privatnim kućanstvima za ukuhavanje kupljenog voća tugjeg proizvođača apsolutno nije dozvoljeno.

Takova kućanstva primaju u mjesecu srpnju dvostručnu osobnu kvotu, kako je već javljeno.

Nasuprot organizacije opće koristi, zajedničke i ratne kuhinje, imaju se na osobiti način uzeti u obzir. Vlasnici perivoja su dužni da pekmez, koji im preteče, ustupe za javne svrhe (pol. vlastima, općinama, opskrbenim odborima i sl.) Na taj način mogla bi se osigurati marmelada za školsku djecu, bolnice i sl. Slador se može eventualno doznačiti i općinama u slučaju kad se voće ne da drukčije iskorištiti a biva zajednički sabrano. Općina može ustrojiti sabirališta za voće, koja imaju zadatak da prave pekmez; u tom slučaju općine se imaju uzeti u obzir te se može doznačiti i preko 10 kg. Pripravljene pekmez može se razdijeliti među učesnike ili ponuditi za javne opskrbenne svrhe.

Zemaljski privatni ženski preparandij u Zadru.

Zemaljski odbor izjavio se spremnim da otvori još početkom dojučer školske godine privatni zemaljski ženski preparandij.

Novi zavod otvorio bi se u Zadru, a mogao bi, sporazumno s drugim faktorima, biti spojen sa zavodom Svetog Dimitrija.

Protiv vojnih bjegunaca i skitnica.

Po selima i po gradovima ima silesija vojnih bjegunaca i na stotine ratnih zarobljenika, osobito Rusa, koji su izmakli iz raznih mjesta, gdje su radili, jedino stoga, što ne vole da rade, pa sada životare ili proseći ili krađeci, a čestokrat i pljačkajući i ubijajući. Ti su ljudi u današnje doba velika opasnost za narodnu privredu, pa će nanijeti goleme štete po baštama, gdje ima voća i povrća, a i žetvi, što je na domaku, ako im se ne stane na put. Ali u tu svrhu dan danas nijesu dovoljne ni vojne mjere ni one policijskih organa ove zemlje, ako ih samo stanovništvo ne bude razborito i energično u tome pomagalo, na svoju samoobranu.

Dužnost je svakog razboritog graganina i se ljaka, kojemu je stalo do sebe i do općeg dobra, da pomogne, kako bi ratni zarobljenici, koji su utekli, ili druge koje skitnice — koje su ponajviše vojni bjegunci, opasni javnoj bezbjednosti i imovini — što prije bili pohvatani.

Svaka vojnička, žandaraska ili policijska straža dužna je da primi vojne bjegunce i ratne zarobljenike, koje stanovništvo nagje, odnosno dužna je, da na svaku prijavu preduzme nužne mjere, kako bi te protuhe bile pohvatane.

Čitulja.

Na 15. o. m. umro je u Doboju natporučnik Ivo pl. Cippico iz Kaštel Novoga kod Trgira. Dva puta je bio ranjen na talijanskom bojištu, pak se nije mogao da izliječi i sada je evo podlegao bolesti, koja je posljedica zadobivenih rana. Svi su ga tako volili. Bio je čovjek plemenita srca, i vrlo rođuljub. Vječni mu pokoj!

Boginje u Solinu.

Pišu nam iz Solina, 17. juna. Bolest je jenjala. Vlasti su poduzele veoma oštre mjere. Policijni agent pretražio pomnjivo sve kuće, da nije još gdje koji pritajeni slučaj. Novih slučajeva nema. Bolesnici su svi preneseni na jedno mjesto. Dva su nova slučaja smrti: jedan i drugi na necijepljenim osobama. Sada je još sedam bolesnika, koji su svi vanka pogibelji. Pohodio nas je Dr. Petz iz Zadra sa Dr. Nikolićem, te odobrili mjere Dr. Ivica, našeg općinskog liječnika i mještana, koji neumorno rađe oko spasa bolesnika i oko suzbijanja zaraze. Drago nam je da su mu pri ruci i politička i općinska vlast. Kontumac je nađ selom dignut.

Upraviteljstvo velike gimnazije u Zadru

javlja: *Ispiti privatista u hrvatskoj gimnaziji u Zadru počinju dne 4. jula u 8 sati u jutro.*

Prijamni ispit za I. razred (u ljetnom roku) bit će 8. i 9. jula u 9 sati prije podne. Prijave za taj ispit prima upraviteljstvo u spomenute dane od 8—9 sati u jutro.

Secondo concerto de Stermich-Debicka.

Martedì, 25 corr. avrà luogo nella Sala della Filarmónica un secondo concerto della festeggia-tissima artista signora Covige de Stermich-Debicka con nuovo programma, che conterrà fra altro: l'aria del «Barbiere di Siviglia», l'aria del «Rigoletto» l'aria del «Lo atto della «Traviata», le strofe di Olimpia nei «Racconti di Hoffmann», una Berceuse di Tschaikowski, ecc. — Una parte del ricavato netto verrà devoluta a beneficio della «Cucina popolare» di Zara.

Pokušaj sa heljdom.

U izlogu brijačnice Červar izložena je stabljika, sjeme i brašno heljde, koja potiče od pokušaja, što ga je provelo Gospodarsko Udruženje u Zadru, na posjedu svog predsjednika g. Mate Čepernića. Pokušaj je vrlo dobro uspio, te i ako je ove godine pogodovalo vrijeme, mislimo da bi kod nas (osobito u nekim predjelima) dobro uspijevala, dala jeftinu hranu i olakšala prehranu. Uruženje nastoji da dobije još sjemena, da ga razdijeli među članove, e bi ga mogli posijati odmah poslije dignutog žita. Heljda dozrije za tri mjeseca. troši malo gjubra, a uspijeva i na lošijoj zemlji.

Contro la diffusione di notizie allarmanti.

La sezione di polizia dell' i. r. Capitanato distrettuale di Zara ha affisso il seguente avviso: «In quest' ultimo tempo fu nuovamente osservato che notizie e voci d'ogni genere venivano propagate sullo stato di guerra, sulla mancanza di viveri e simili cose, le quali poi sono più o meno quasi tutte maliziosamente inventate.

Onde por fine a tale propagazione di notizie, atte solamente ad allarmare ed a nuocere in massimo grado all'opinione pubblica ed al contegno della popolazione, il capitanato trova, come lo ebbe già a fare coll' avviso 26 ottobre 1914, N.º 2172-res., di proibire in base al § 7 della patente imperiale 20 aprile 1854, b. l. i. N.º 96 ogni e qualsiasi diffusione di notizie e voci della specie di cui sopra.

Sarà dovere d'ogni cittadino e patriotta di denunciare immediatamente all'autorità competente colui che diffonde voci e notizie allarmanti.

S'avverte poi il pubblico, che gli organi di polizia e di gendarmeria vennero incaricati di eruire ogni diffusione di notizie allarmanti, di arrestare e di deferire al giudizio militare, per una severa punizione, ogni persona, la quale avesse anche in buona fede a diffondere simili voci, anziché denunciare tosto il fatto all'autorità competente.

Trasgressioni a questo divieto, in quanto non vi si riscontrassero gli estremi di un'azione punibile secondo il codice penale generale, verranno punite in base al § 11 della sopracennata patente imperiale, con multa da 2 a 200 cor. o con arresto da 6 ore a 14 giorni.» Zara, li 13 giugno 1918. Dall' i. r. Capitanato distrettuale, Sezione di polizia.

Drugi koncert gos. je Stermich-Debickove.

U utorak 25. o. m. gospogja Stermich-Debicka prireguje u velikoj dvorani «Teatro Verdi» drugi koncert, u kojemu će vriedna umjetnica pjevati, izmegju ostaloga, ariju iz «Barbiere di Siviglia», ariju iz I. akta «Traviate», Olimpijine kitice iz «Hoffmannovih priča», jednu «Berceuse» Tschaikovskoga i drugo.

Jedan dio čistog prihoda ide u koristi «Pučke kuhinje» u Zadru.

Umorena Splječanka u Šibeniku.

Iz Šibenika javljaju «Jedinstvu»: Izmegju Mandaline i Šibenika, na rasršću željeznice, nagjena je lješina umorene žene. Ne zna se koja je, ali po ođijelu je iz Spljeta. Umorena je kamenjem, a pozna se na vratu i grlu, da je i davljena zlikovačkim rukama. Sve bi se reklo, da je išla u Mandaliju da stogođ kupi.

Dobrotvorno Društvo hrvatskih gospogja u Zadru

prireguje sutra, 23 juna u dvorani dječjeg zabavišta Dramatsko Veće s ovim programom: I. «Ljubavno pismo» šaljiva igra u jednom činu od K. Trifkovića. II. «Živ ili mrtav» komedija u jednom činu od R. Marijana Devičića. III. «Cestitam» šaljiva igra s pjevanjem u jednom činu od K. Trifkovića. Početak u 8 1/2 s. uvečer, sjedalo K 1'50. ulaznica K 1'50. Dobrovoljni se prinosi primaju sa zahvalnošću. Čist prihod ide u korist fonda za otpremanje sirotne djece na prehranu u Hrvatsku. Ulaznice se i sjedala prodavaju u subotu i neđelju u sobi u-prave Hrvatske Čitaonice.

Prinosi. — Elargizioni.

Gosp. Petar vitez pl. Stermich i g-gja Stermich-Debicka darovale od prihoda svoga koncerta dne 18 juna o. g. 500 K «Zemaljskom uredu skrbi za djecu i mladeže».

Il signor Pietro cav. de Stermich e la signora Stermich-Debicka hanno elargito dal ricavato del concerto tenuto, li 18 cor. corone 500 all' ufficio prov. per la protezione dei fanciulli e gioventù.

GOSPODARSIVO.

Društvo rudokopa u Strmici.

Ovo društvo, koje ima sjelo u Spljetu, a čija su pravila ovih dana potvrđena od bosanske vlade, jer se rudokop nalazi nedaleko od dalmatinske granice uzduž Steinbeisove željeznice na bosanskom tlu, prošle je sedmice izabralo svoju upravu. Zadržni Savez, koji ima 120 tisuća K uloženo u Društvo, ima većinu u upravi. Birani su ovi članovi: Dr. Bernaldi, Dr. Goga, zastupnik Kunjašić i J. Mratović, te liječnik Dr. Marušić, prof. Zekan i prof. Buzolić. Društvo imade sada 500.000 K kapitala. Ono je sklopilo, da će dnevno davati 2 vagona lignita Steinbeisovoj željeznici i do 400 vagona do svrhe godine dalmat. željeznici.

Potpisujte 8. i ratni zajam

«Ko god upisuje sam ili ko unapreguje uspjeh upisivanja, doprinosi pobjedonosnom završetku rata, koji se vodi evo već četiri godine, ništa manje nego li i vojnik na fronti, koji se s oružjem u ruci bori i krv lije za pobjedu i mir».

Telegrami Uredništva.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Izveštaji austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 21. Službeno se javlja:

21 juna 1918.

Talijansko bojište.

Neprijatelj je nastavljao i jučer sa nesmanjenom žestinom svoje napore, da nam otme uspjehe što smo izvježtili na zapadu od Diava. Njegove žrtve bile su i ovaj put uzaludne. Svi juristi skriše se o neiskolebljiv otpor naših junačkih četa. Borba poraste do osobite snage na kraškoj visoravni Montella, gdje se juristi talas za talasom razbiše o na brzu ruku napravljene šančeve divizija podmaršala Ludviga Gogingera; tu su se svagdje klali prsi u prsi. Na frontnoj širini od dva kilometra neprijatelj zgucni svoje jurističke skupine u jačini od po osam pukovnija, da uskolebaju bedem naših junaka. Golemo trošenje snaga prigna Talijanca, da baca i svoje pričuve u boj. Uz velike krvave gubitke raste svaki dan i broj njegovih zarobljenika; tako se jedino na Montellu iznije pretproglođ dana boja 3200 zarobljenika, od tih ugarska pjesačka pukovnija br. 139 iznije do 2000.

Ugarske pukovnije zajedničke vojske, austrijski strijelci i ugarski honvedi, u ovim ljutim bojovima, koji su dan i noć potrajali, napisase kao napadači i branitelji, novu častu stranicu svoje slavne povijesti.

Na planinskoj fronti jučer je prevladao artiljerijski boj.

Doglavica generalnog štaba.

Izveštaji njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 21. Wolff-Bureau javlja:

Veliki glavni stan 21. juna 1918.

Zapadno bojište.

Sjevero-istočno od Merrisa i sjeverno od Alberta propadoše engleski djelimični napadi krvavo. Lokalni francuski napadi jugo-zapadno od Noyona i američanski sjevero-zapadno od Chateau-Thierryja razbiše se sa teškim gubicima jugo-zapadno od Reimsa zarobilo se nekoliko Talijanaca.

Prvi general. kvartirmajstor Ludendorff.

Ministar spoljašnjih posala grof Burian

odaslanstvu bečkog radničkog Vijeća.

BEČ, 21. Zastupnici na carevinskom vijeću Hanusch i Sever i glavni urednik lista «Arbeiter Zeitung», Austerlitz, da izvrše tačku 2. zaglavka bečkog radničkog vijeća dana 18. o. m., pogjoše jutros k ministru spoljašnjih posala. Oni su mu opisali današnje prilike radnika i njihovo raspoloženje te naglasili prijeku nuždu, da se poboljšaju prilike prehranjivanja. Uz to izniješe oni u kratko program radnika u pitanju o miru, koji ide za tim, da se čim prije dogje do općeg spo-

razumnog mira, eventualno inicijativom vlade, i lige naroda.

Na upit, što na to može da saopći, grof Burian odgovori, da i on shvaća veliku važnost pitanja o prehranjivanju, kojemu posvećuje svu svoju pažnju i mar. On je vazda nastojao, da što krepče dopudre pregovore s njemačkim carsvom o uzajamnom opskrbljivanju živežom. I danas se svakako trudimo, da od naših saveznika dobijemo onu pomoć, koja bi nam služila da prebrdimo ovo, hvala Bogu, još kratko vrijeme što nas rastavlja od nove žetve. Što se tiče pitanja o miru, to naša politika nije se ni u čemu promijenila. Mi vodimo kao dosad jedino obrambeni rat; nikako ne mislimo da produljujemo ni za jedan jedini dan rat, da ista osvojimo ili da postignemo kojekakve imperijalističke ciljeve. Kad bi se u naših neprijatelja pojavila sklonost, da pregovaraju, oni bi nas vazda spremne našli, da zapodjenemo pregovore i da sklopimo mir za obe strane prihvatljiv. I mi želimo sudjelovati u uspostavljanju takvih odnosa izmegju narod, koje bi omogućilo da se umanje tereti naoružanja i opasnost budućih daljih ratova. Mi bi sve učinili — nastavi ministar — i ništa ne bi propustili, što bi moglo ikako da nas privede pregovorima o miru. Da ne izostane za to zgodan čas, mi pratimo pomnjivo svaku pojavu raspoloženja u neprijateljskim zemljama; ali dok naši protivnici — kako se baš našalost zbiva, još ne pokazuju nikakve sklonosti na ozbiljne dogovore, prinuđeni smo da se branimo i da uklonimo sve što bi neprijatelji mogli da uzmu za znak slabosti i što bi ih sokolilo da produljuju rat. Vlada je potpuno svjesna o velikim žrtvama što su široki slojevi naroda prinijeli i prinose otadžbini. Bude li požrtvovnost pučanstva i unaprijed dostojna hrabrosti naših armija, tad se nadajmo, da ćemo u skoro vrijeme postići zajednički cilj: častan i trajan mir.

Rezolucija kranjskog Zemaljskog Odbora proti radu d.ra Trumbića i njegovih pristalica.

BEČ, 21. Novine javljaju iz Ljubljane: Kranjski zemaljski Odbor odobrio je rezoluciju, u kojoj sa najvećim ogorčenjem odbija niski pokušaj velikog izdajnika Trumbića i njegovih pristalica, da naveđu na veliko izdajstvo i pučanstvo zemlje Kranjske, i naročito odbija bestidnu tvrdnju, da je izdajnička namjera jugoslavenskih bjegunaca, kojom se rat produljuje, naišla na bilo koju potporu u čestitom, vjernom pučanstvu. Kranjski narod želi, da se mir čim prije povrti, te traži svoju sretnu budućnost i nadalje jedino pod žezlom habsburške dinastije. Ali s onima koji su u času najore nevolje pobjegli iz domovine da kuju urote s neprijateljima monarhije i produljuju rat, Kranjska neće da ima ništa zajedničko te ih s ogorčenjem osuguje kao najveće narodne neprijatelje.

Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Bollettino dello stato maggiore generale austro-ungarico.

VIENNA 21. Si comunica ufficialmente:

21 giugno 1918.

Teatro della guerra italiano.

Il nemico continuò anche ieri con indimnuita violenza i suoi sforzi per strapparci i vantaggi conseguiti ad ovest della Diave. I suoi sacrifici furono un'altra volta vani. Tutti gli assalti si fransero di fronte all'incrollabile resistenza delle nostre eroiche truppe. La lotta crebbe ad un grado di particolare potenza sul pianoro carsico del Montello, dove contro i trinceramenti affrettatamente apprestati dalle divisioni del tenente maresciallo Lodovico Goginger frangevansi l'una dietro l'altra le ondate dell'assalto. Nella mischia stava dovunque uomo contro uomo. Sopra una larghezza frontale di due chilometri il nemico, per far vacillare il baluardo dei nostri prodi, agglomerava gruppi d'attacco della forza di otto reggimenti. L'enorme consumo di forze costrinse gli Italiani a lanciare nella battaglia anche le riserve. Assieme alle loro grandi perdite sanguinose aumentano giornalmente anche le perdite di prigionieri. Così nella sola penultima giornata di combattimento sul Montello abbiamo fatto prigionieri 3200 uomini, 2000 dei quali furono presi dal reggimento fanti ungheresi No 139.

I reggimenti ungheresi dell'esercito comune e tiratori austriaci e gli Honved ungheresi, tanto come assaltatori quanto come difensori, in questi accaniti combattimenti, continuati giorno e notte, hanno aggiunto una nuova pagina d'onore alla loro gloriosa storia.

Sul fronte montano ieri predominò la lotta d'artiglieria.

Il capo dello stato maggiore generale.

Bollettino del grande quartiere generale germanico.

BERLINO, 21. Il Wolff-Bureau comunica:

Grande quartiere generale, 21. giugno 1918.

Teatro della guerra occidentale.

A nord-est di Merris ed a nord di Albert attacchi parziali inglesi crollarono sanguinosamente. Attacchi locali francesi a sud-ovest di Noyon ed americani a nord-ovest di Chateau-Thierry fallirono con gravi perdite.

A sud-ovest di Reims furono fatti prigionieri degli Italiani.

Il primo quartiermastro generale Ludendorff.

D. KASANDRICH odgovorni urednik.

Tiskarnica č. k. dalmatinskog namjesništva.

„AUTOBUS“ društvo s. o. j. u Zadru

prodaje nekoliko automobila, poštanskih kočija i drugog automobilskog materijala. — Dotanje obavijesti kod Dr. U. Desnica advokata u Zadru. —